

Bryan Talbot toi sarjakuva- romaanin Britanniaan

**Suomeksikin ilmestyvä albumi
käsittelee inestsiä**

Harri Römpötti

Tämänvuotisten Kemin sarjakuva-päivien Luther Arkwright- ja Nemesis -sarjoistaan tunnettu brittivieras Bryan Talbot sai runsaasti huomiota maailmalla laajennettuaan tieteisfantasioista realismiin. Myöhemmin tänä vuonna suomeksi ja seitsemällä muulla kielellä ilmestyvä *The Tale of One Bad Rat* käsittelee inestsiä.

Albumi on voittanut yhdeksän palkintoa, muun muassa arvostetun amerikkalaisen Eisner-palkinnon. Viime vuonna albumin piirrosoriginaaleista pidettiin gallerianäyttely New Yorkissa. Yhdelle teokselle omistetut näyttelyt eivät ole sarjakuvamaailmassa suinkaan jokapäiväisiä.

-Quentin Tarantinon äiti osti galleriasta 13 originaaliani. Hän kertoi ostaneensa myös 20 kappaletta albumiani,

'Amerikan Yhdistyneet Värät', United Colors of America - UCA, kuten minä sitä tarinassani kutsun.

Valtavan urakan on mahdollistanut se, että Talbot sai amerikkalaiselta Dark Horse -kustantamolta poikkeuksellisen sopimuksen. Kustantaja on maksanut tekijälle ennakkopalkkaa jo pari vuotta, vaikka ei ole nähnyt sarjasta vasta kuin käsikirjoituksia. Sarjan julkaiseminen alkaa Yhdysvalloissa loppuvuodesta. Sen osat eivät ole tasapitkiä, mikä on myös äärimmäisen harvinaista kaupallisissa sarjakuvalehdissä. Talbot halusi tehdä sarjansa osat kirjallisuuden lukujen tapaan, ilman pituuden rajoituksia.

Nationalismi nousussa

-Lutherin tytär Victoria ei ole aivan tavallinen naissankari. Hän on yli kaksimetrinen ja anorektikkona äärimmäisen laiha. Hän kärsii myös jatkuvasta migreenistä ja oksentelusta. Victoria on kasvatettu prinsessana, joten hän on ylimielinen ja rasistikin. Toisaalta Victoria on äärimmäisen älykäs arkkitehti. Tarinassani hän on suunnitellut koko Lontoon metroverkoston kymmenvuotiaana. Tarina on Victorian kasvukertomus siitä, miten hän kehittyi ihmisenä.

-Lontoon kaupunki on yksi tarinan keskeistä henkilöihmoista. Tarinan poliittisella puolella paavi saa jumalalta näyn, jossa hänen käsketään ottaa imperiumi valtaansa. Sen perusteemoja on nationalismi, joka on taas noussut pelottavasti. Bosnian sota on siitä hyvä esimerkki.

-En minä halua saarnata, vaan tehdä nautittavaa seikkailutarinaa. Mutta kai sellainen voi olla älykäskin. Voin samalla muistuttaa, ettei demokratia ole itsestään-selvyyt. Sen puolesta on aina taisteltu.

Pikkuinen ongelma Talbotille aiheutui prinsessa Dianan kuolemasta. Hän kun oli kirjoittanut tarinaansa Dianan, joka oli suljettu pakkopaidassa mielisairaalaan. Talbot päätti kuitenkin pitää oman Dianansa mukana tarinassa.

Realistisen The Tale of One Bad Ratin jälkeen The Heart of the Empire on jälleen "genrebender", lajityyppien sekoitus, kuten Talbot sitä kutsuu. Mukana on tietoisfantasiaa, dekkaria, historiaa ynnä muuta. Entä mihin suuntaan Talbot aikoo seuraavaksi?

-Ei aavistustakaan. En osaa suunnitella mitään uutta, kun työskentelen jonkun ison projektin parissa. Ehkä teen taas kevyempiä töitä eri kustantamoille, kuten kahden viimeisen ison työn välissä.

lahjoittaakseen niitä ystävilleen. Hän on innokas sarjakuvien harrastaja, Talbot nauraa.

Anekdootti on hauska, mutta The Tale of One Bad Ratilla (Yhden kehnon rotan tarina) on ollut julkkisten ja palkintolautakuntien huomiota syvempään merkitystä. Albumi kertoo isänsä hyväksikäyttöä kotoa pakenevan tytön selviytymistarinan.

-Halusin tehdä albumista mahdollisimman helposti lähestyttävän niillekin, jotka eivät ole tottuneet lukemaan sarjakuvia. Siksi käytin mahdollisimman realistista piirrostyylä. Otin valokuvia kaikista tapahtumapaikoista ja etsin elävät mallit kaikille henkilöihmoille.

-Insestiä vastustavat yhdistykset ovat käyttäneet sitä hyväksikäytettyjen lasten hoidossa. Insestilapset ovat usein erittäin sulkeutuneita eivätkä pysty puhumaan ongelmastaan, vaikka se olisi erittäin tärkeää. Albumissani päähenkilö oppii avautumaan ja käsittelemään tilannetta. Sen lukeminen näyttää lapsille tien ulos mykkyydestä ilman aikuisten osallistumista. Tulokset ovat kuulemma olleet rohkaisivia.

Albumin päähenkilö lukee ahkerasti Beatrix Potterin satukirjoja. Hänen vaelluksensa osuu useisiin paikkoihin, joissa Potterkin vietti aikaansa.

-Potter on Englannissa äärimmäisen suosittu. Meillä on kauppoja, jotka myyvät pelkästään Potter-aiheista tavaraa. Pari brittilehteä yritti nostattaa albumistani kohun väittämällä, että Potter on sotkettu lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön. He muun muassa soittivat Potter-säätiön puheenjohtajalle Judy Taylorille, joka on yksi johtavia Potter-asiiantuntijoita. Toimittajat eivät vain tienneet, että Taylor arvostaa kirjaani kovasti.

Jättilyö tekellä

Talbot tutkii sarjakuvien maailmaan liittyvät asiat hyvin tarkkaan. Esimerkiksi teinitytön lemmikkirotan vuoksi hän luki ison läjän kirjoja rotista, mikä näkyy lopputuloksessa. Ehkä eniten taustatyötä on vierähtänyt Talbotin edellisen pääteoksen parissa.

The Adventures of Luther Arkwrightista on ilmestynyt yksi albumi suomeksi. Talbot aloitti sarjan jo 70-luvun lopulla. Vaihtoehtomaailmasta kertova sarja yhdistelee viktoriaanisen ajan englantia tieteistarinoiden teknologiaan. Sitä varten Talbot joutui penkomaan niin historiaa kuin arkkitehtuuria käsittelevää kirjallisuutta.

-Luther oli perinteinen seikkailu, mutta totutuin sen kokeellisesti. Hylkäsin kokonaan sarjakuvan perinteiset ääniefektit ja vauhtiviivat korostaakseni realismia. Siihen aikaan juuri kukaan ei tehnyt niin.

Luther Arkwright olikin aikoinaan Englannin ensimmäinen moderni sarjakuvromaani Raymond Briggsin Minne tuuli kuljettaa -albumin ohella. Kaikkiaan Talbot teki Lutheria kymmenkunta vuotta. Nyt hän on työskennellyt puolitoista vuotta sen jatkon parissa.

-The Heart of the Empire ei ole suoranainen jatko-osa. Se tapahtuu 23 vuotta myöhemmin ja päähenkilö on Lutherin tytär. Luther ilmestyi aikoinaan Thatcherin aikaan 80-luvulla. Silloin Englanti näytti muuttuvan yhä fasisemmaksi ja kommentoin sitä. Kaikkiaan siitä tulee 285-sivuinen tarina. Siinä Luther on kuollut ja häntä muistetaan vallankumoussankarina patsain. Brittiläinen imperiumi on rakennettu uudestaan. Sen ulkopuolelle ovat jääneet vain minulla kommunistiseksi muuttunut Venäjä ja